

Alweer een flink aantal jaren geleden bereidde ik in het begeleid woonproject van Exodus Den Haag met een aantal ex-gedetineerden een kerkdienst voor. De lezing was uit Lucas 5:1-11.

Het gaat kort gezegd om het volgende.

We zien Jezus in de ontmoeting met een paar vissers.

Het was vroeg in de morgen en de vissers waren net van zee teruggekomen en ze spoelden hun netten. Ze waren de hele nacht druk bezig geweest met vissen, maar ze hadden niets gevangen. Alles wat ze hadden gedaan: het zeeklaar maken van het schip, het uitvaren, het uitzetten van de netten, het inhalen van de netten; het had ze helemaal niets opgeleverd. Het was allemaal voor niets geweest, en eigenlijk hadden ze net zo goed thuis kunnen blijven. Als je vaak achter elkaar dat soort ervaringen hebt, dan kun je het gevoel krijgen ‘waar doe je het allemaal voor? Wat heeft het voor zin om je in te zetten. Het loopt toch allemaal op niets uit.’

Jouw werkelijkheid is dan dat het leven ten diepste vruchteloos is.

Je zou wel willen geloven dat het leven iets te bieden heeft, maar je kunt het niet geloven, want je hebt alleen maar ervaringen van het tegendeel opgedaan.

En dan lezen we dat Jezus aan die vissers vraagt opnieuw de zee op te gaan:

“Vaar naar diep water en zet jullie netten uit om vis te vangen.”

Wat Jezus op dat moment aan die ervaren vissers vraagt ligt absoluut niet voor de hand. Het klinkt zelfs wereldvreemd. Want in de nacht was het bij uitstek dé tijd om te vissen. En als je dan de hele nacht hard gewerkt hebt en niets hebt gevangen, dan heb je toch niets aan een advies van iemand om er nog eens op uit te gaan als je van te voren al weet dat het je dan zeker niets oplevert.

Jezus spreekt tegen hun ervaringswerkelijkheid in.

En wat zien we dan? We zien dat die vissers, tegen beter weten in, opnieuw de zee op gaan.

Waarom doen ze dat? Waarom gaan ze tegen de ervaringen in die ze in heel hun vissersbestaan hebben opgebouwd? Al generaties lang.

Waarom doorbreken ze toch het bekende patroon van hun leven?

Simon zegt tegen Jezus waarom ze het doen. Hij zegt: “Meester, de hele nacht hebben wij ons ingespannen en niets gevangen. Maar als U het zegt, zal ik de netten uitwerpen.”

Hij doet het niet omdat hij er zélf in gelooft, maar hij doet het op gezag van Jezus.

Simon doet iets nieuws, waar hij eigenlijk zelf niet in gelooft.

Ook op ons kan de vraag afkomen om iets nieuws te doen waar we eigenlijk zelf geen geloof meer in hebben. Je hebt iemand die je lief is verloren. Dat kleurt je bestaan. En dan is er de vraag of er leven is aan die werkelijkheid voorbij. Met alles wat je hebt meegemaakt wordt er dan aan je gevraagd vertrouwen in de voortgang van het leven te houden.

Die vraag lag ten grondslag aan het gesprek dat ik had met de bewoners van Exodus Den Haag.

We zaten met zo’n tien mensen bij elkaar in de huiskamer. Ik had het bijbelgedeelte nog niet met hen gelezen, en ik legde hen de volgende vraag voor.

‘Stel: je komt vrij uit de gevangenis. Het is nog ’s morgens vroeg. En je gaat naar de eerste de beste koffietent in de buurt. En je bent daar samen met een aantal mensen die ook vrijgekomen zijn. Je hebt al vaker in de gevangenis gezeten en je hebt je ervoor ingezet om een nieuw leven op te bouwen, maar het is je nog nooit gelukt en al gauw weer bij de handen afgebroken. Je hebt dus niet veel verwachtingen.

En dan ineens komt er iemand binnen en die zegt: ga met mij mee, want ik kan je helpen om een nieuwe toekomst op te bouwen. Wanneer zou je hem geloven, tegen je ervaring in dat het allemaal toch niets oplevert?’

We kregen een heel gesprek met elkaar over vertrouwen. Iemand zei: ‘geloof in jezelf kan ontstaan, omdat iemand anders geloof in jou heeft’.

Het gesprek ontwikkelde zich verder over het opbouwen van een nieuw bestaan en het gaan solliciteren en hoe je dat doet en wat je over jezelf zegt.

Ineens ging het over het wel of niet uitkomen voor je verleden bij een sollicitatie. Eén van de meiden in de groep die vastgezet had voor een zwaar levensdelict, zei: ‘Ik vertel alles, want ik sta voor mezelf en voor wat ik heb gedaan.’

Eén van de andere bewoners hapte naar adem en hij stootte uit: ‘Voor je eigen verleden staan, hoe kun je het zeggen? Ik heb m’n hele leven al vastgezet, en ik lig nog steeds iedere nacht wakker als ik eraan denk wat ik mensen allemaal heb aangedaan. Je kunt gewoon niet verder als je daar niks aan doet. Je moet diep in jezelf beginnen en onder ogen zien wat is gebeurd.’ De wonden in jezelf moeten eerst genezen.